

Bolagspolicy

Dokumentnamn Bolagspolicy		Dokumenttyp Policy	Omfattning Kommunkoncernen <i>Helägda bolag och delägda bolag i tillämpliga delar</i>
Dokumentägare Kommundirektör	Dokumentansvarig Koncernekonomichef	Publicering Kommunal författningssamling	
Författningsstöd KL, ABL			
Beslutad KF 2020-12-07, § 174	Bör revideras senast Översyn vid behov. Bilagor revideras årligen	Beslutsinstans Fullmäktige	Diarienummer KS 2020/343
Beslutade revideringar	Vad revideringen avsett		Diarienummer vid revideringen

Styrdokumentstyper i Ludvika kommun

Utöver styrdokumentstyperna nedan finns det i Ludvika kommun lagbundna styrdokument som inte följer denna terminologi. Namn och beslutsinstans för de styrdokument som styrs istället av gällande lagstiftning.

Dokumenttyp	Definition	Beslutas av	Giltighet	Uppföljning
Policy	Anger kommunens förhållningssätt till något. Långsiktig och övergripande.	Kommunfullmäktige	Tillsvidare	Minst en gång per mandatperiod
Strategi	Hjälper att göra vägval och prioriteringar. Kan innehålla mål och uppdrag.	Kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare	Minst en gång per mandatperiod
Riktlinjer	Innehåller konkreta beskrivningar av vad som ska göras och hur det ska göras.	Kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare eller beslutad period	Minst en gång per mandatperiod eller då riktlinjen upphör att gälla
Regler	Ska vara konkreta och sätta tydliga gränser.	Fullmäktige, kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare eller beslutad period.	Minst en gång per mandatperiod eller då reglerna upphör att gälla

Innehåll

Styrdokumentstyper i Ludvika kommun	2
1 Ägaridé	4
1.1 Syftet med policyn	4
1.2 Koncernnytta	4
2 Ägarroller	4
2.1 Fullmäktige	4
2.2 Kommunstyrelsen	5
2.3 Ludvika kommun stadshus AB (moderbolaget)	5
2.4 Delägda bolag	5
3 Ägarstyrning	6
3.1 Fullmäktige	6
3.1.1 Bolagsordning	6
3.1.2 Aktieägaravtal	6
3.1.3 Ägardirektiv	6
3.1.4 Andra styrdokument	6
3.1.5 Val av styrelseledamöter och lekmannarevisorer	7
3.2 Kommunstyrelsen	7
3.2.1 Uppsiktsplikt	7
3.3 Ludvika kommun stadshus AB (moderbolaget)	7
3.4 Samordning inom kommunkoncernen	8
4 Gemensamma bolagsprinciper	8
4.1 Styrelse och VD	8
4.2 Underställningsplikt	8
4.3 Ekonomiska mål och principer	9
4.4 Budget och finansiering	9
4.5 Löpande rapportering	9
4.6 Bolagstyrningsrapport	10
4.7 Allvarliga händelser och ordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap	10
4.8 Upphandling	11
4.9 Revision	11
4.10 Offentlighetsprincipen, arkivfrågor och utlämnande av allmänna handlingar. 11	11
4.11 Arvoden	11
4.12 Övrigt	11
5 Bilagor	12
5.1 Bilaga 1: Mall bolagstyrningsrapport	12
Inledning	12
Beskrivning av bolagets verksamhet	12
Verksamhetsföremål och ändamålet med bolagets verksamhet	12
Utvärdering av styrelsearbetet	12
Följande beslut tagits sedan förgående rapportering	12
Uppfyllande av bolagets ändamål	12
5.2 Bilaga 2: Ludvika kommuns kommunkoncern 2020	14
5.3 Bilaga 3: Verksamhet- och ekonomistyrningsprocessen	15

1 Ägaridé

Ludvika kommun äger bolag och driver bolagsverksamhet för att förverkliga det kommunala ändamålet. Verksamheten som bedrivs i dessa bolag syftar till att skapa nytta för kommunen och kommuninvånarna. De kommunala bolagen är liksom nämnder och förvaltningar till för att bedriva verksamhet inom ramen för det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

Verksamheterna i de kommunala bolagen är inriktad mot affärsmässighet.

Ludvika kommun organiserar de helägda bolagen under ett gemensamt moderbolag; Ludvika kommun stadshus AB (LKSAB). Syftet med kommunens ägande av moderbolaget är att få en tydlig ägarroll för bolagen samt möjlighet till strategisk koordination för kommunal planering. Det finns dock ett behov av att tydliggöra vilka uppgifter som ankommer på moderbolaget och dess styrelse i relation till fullmäktige och kommunstyrelsen, men också till respektive dotterbolags styrelse.

1.1 Syftet med policyn

Bolagspolicyn syftar till att skapa förutsättningar för en fungerande ledning av den kommunala bolagsverksamheten. Policyn ska också vara ett dokument som tillsammans med övriga styrdokument tydliggör på vilket sätt de kommunala bolagen ska samverka med varandra och med kommunen i dess egenskap som ägare.

De principer för ägarstyrning som anges i bolagspolicyn ska även så långt som det är möjligt tillämpas för den verksamhet som kommunen bedriver genom delägda bolag.

1.2 Koncernnytta

Nämnder, styrelser och samtliga bolag inom Ludvika kommun stadshus AB ska handla utifrån ett gemensamt hushållningsperspektiv, vilket kan benämnas som koncernnytta. Detta innebär att samtliga instanser ska se till att den lösning som väljs är den mest fördelaktiga för kommunkoncernen, vilket sker genom samordning av resurser och upphandlingar.

2 Ägarroller

2.1 Fullmäktige

Fullmäktige är det högst beslutande organet och har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för samtliga bolag där kommunen har sitt ägarintresse. Fullmäktige har enligt kommunallagen rätten att fatta beslut om att kommunal verksamhet ska bedrivas i bolagsform. Fullmäktige utövar sin ägarroll gentemot bolagen genom:

- Fastställa bolagsordningar.
- Besluta om ägardirektiv.
- Besluta om aktieägaravtal i delägda bolag.

- Utse styrelseledamöter, lekmannarevisorer och ägarombud
- Ta ställning i frågor som är principiella eller av större vikt innan beslut fattas i bolaget.
- Besluta om köp, försäljning och/eller större investeringar i bolagens anläggningar som är större än 50 miljoner kronor exkl moms.
- Besluta i vilka övriga styrdokument som ska gälla för de helägda bolagen.
- Besluta om nödvändiga åtgärder hos bolag som inte bedrivit verksamhet med det fastställda ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna.

Bolagen ska känna till samt verka för intentionerna i de fastställda övergripande direktiv och riktlinjer som gäller generellt för kommunens verksamheter. Bolagen ska i tillämpliga delar också följa och inarbeta dessa i bolagens egna direktiv och riktlinjer.

2.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen (KL) och enligt sitt reglemente leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter.

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över kommunal verksamhet, både det som bedrivs i förvaltnings- och bolagsform.

Kommunstyrelsen ska årligen göra en bedömning om bolagets verksamhet har följts utifrån bolagens ändamål och befogenheter, KL 6 kap. 9 §. Denna bedömning ska sedan rapporteras till fullmäktige. Kommunstyrelsen har också en skyldighet att överlämna ärenden, om anledning förekommer, till fullmäktige.

Kommunstyrelsen ska årligen tillse att bilaga 3 uppdateras och nya datum fastställs.

2.3 Ludvika kommun stadshus AB (moderbolaget)

Ludvika kommun stadshus AB (LKSAB) ska äga och förvalta aktier och andelar i kommunens helägda aktiebolag och andra bolagsengagemang så som delägda bolag.

LKSAB utgör moderbolag för bolagskoncernen och ska därmed äga och förvalta aktie- och andelsengagemang för den kommunala verksamheten.

LKSAB har det övergripande ansvaret för bolagskoncernen och ska verka för samordningsfördelar, hålla sig underrättat om bolagens verksamhet och svara för information och redovisning till kommunstyrelsen. LKSAB se till att bolagskoncernen styrs och verkar på ett sådant sätt som bäst tjänar Ludvika kommun och dess invånare.

2.4 Delägda bolag

Att bedriva verksamhet i ett delägt bolag ska prövas och bedömas på samma sätt som det skulle varit ett helägt bolag. Endast sådan verksamhet som får

bedrivs i egen regi får bedrivs i delägt bolag. Delägda bolag styrs av aktieägaravtal mellan ägarna.

Ludvika kommun ska alltid sträva efter att ha en kontinuerlig och god dialog med övriga ägare. Ludvika kommun ska också verka för att det som anges i denna bolagspolicy ska tillämpas även i de delägda bolagen.

3 Ägarstyrning

3.1 Fullmäktige

Fullmäktige utövar sin ägarstyrning över kommunens bolag genom flertalet styrinstrument i samtliga bolag, de viktigaste är:

- Bolagspolicy
- Bolagsordning
- Aktieägaravtal
- Ägardirektiv
- Policys och andra styrdokument
- Val av ägarombud, styrelseledamöter och lekmannarevisorer
- Budgetbeslut där borgensramar, investeringsnivåer, ekonomiska krav samt övriga krav när budgeten fastställs.

3.1.1 Bolagsordning

Fullmäktige fastställer bolagsordning för samtliga bolag som ingår i kommunens koncern. För de helägda bolagen ska bolagsordningen ange det kommunala ändamålet med verksamheten, de kommunala befogenheterna som utgör ramen för verksamheten och de beslut om principiella frågor i verksamheten som ska prövas av fullmäktige innan genomförande.

3.1.2 Aktieägaravtal

I ett bolag med flera ägare behöver det finnas ett aktieägaravtal mellan delägarna. I avtalet regleras det vad delägarna är överens om gällande styrningen, finansiering och kontroll av bolaget. Samtliga aktieägaravtal ska godkännas av fullmäktige.

3.1.3 Ägardirektiv

Ägardirektiven för bolagen anger ändamål, mål, specifika direktiv och resultatkrav för bolagets verksamheter.

Fullmäktige har rätt att fastställa olika former av ägardirektiv för bolaget där kommunen är majoritetsägare. Dock måste bolagsstämman fastställa direktivet för att det ska vara bindande för bolagen.

3.1.4 Andra styrdokument

Fullmäktige och kommunstyrelsen fattar beslut gällande policy och andra gemensamma styrdokument. Dessa dokument syftar till att lägga fast

koncerngemensamma värderingar och uppnå ett gemensamt agerande i hela kommunkoncernen. Bolagen ska följa dessa styrdokument, utifrån bolagens förutsättningar. Styrdokumenterna ska sedan antas på respektive styrelsemöte och vara utgångspunkt för interna riktlinjer i de olika bolagen.

3.1.5 Val av styrelseledamöter och lekmannarevisorer

Fullmäktige ska inom de i bolagsordningen angivna ramarna besluta om antalet styrelseledamöter i samtliga helägda bolag. I de delägda bolag utser fullmäktige det antal ledamöter och ersättare som överenskommit i avtal med övriga delägare.

Fullmäktige utser lekmannarevisorer och revisorssuppleanter. För delägda bolag ska fullmäktige utse lekmannarevisor och suppleanter efter överenskommelse.

3.2 Kommunstyrelsen

3.2.1 Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen fatta beslut årligen och pröva om verksamheten som bolaget bedrivit under förgående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Följande bedömning av uppsiktsplikten bör besvaras:

- Har verksamheten för respektive bolag bedrivit varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheternas?
- Hur beskrivs årets viktiga händelser i bolagens delårsrapport och årsredovisning?
- Hur beskrivs det kommunala ändamålet och uppfyllandet av de kommunala befogenheterna i bolagens styrdokument?
- Har annan rapportering skett till kommunstyrelsen under året från bolagen?
- Behöver kommunstyrelsen vidta några åtgärder?
- Har fullmäktige tagit ställning till beslut enligt deras rätt?

Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisningen lämna en bolagsstyrningsrapport till fullmäktige om sin bedömning av bolagets verksamhet under året. Om bolaget inte uppfyllt kraven ska kommunstyrelsen ställa krav på åtgärder.

3.3 Ludvika kommun stadshus AB (moderbolaget)

Ludvika kommun har som policy att kommundirektör ska vara VD för Ludvika kommun stadshus AB (LKSAB). VD har rätt att agera utifrån fastställda styrdokument och de beslut som styrelsen för LKSAB fattar. Ordförande och VD i moderbolaget har även närvaro- och yttrande rätt i styrelsen i samtliga bolag.

Moderbolagets ställningstagande ska hämtas vad gäller:

- Investeringar över 10-50 miljoner kronor exkl moms.
- Köp och försäljning av fast egendom, över 10-50 miljoner kronor exkl moms.

3.4 Samordning inom kommunkoncernen

Verkställande direktören(VD) för Ludvika kommun stadshus AB (LKSAB) har kontinuerliga möten med kommunens förvaltningschefer och bolagsdirektörer i den omfattning som är behövligt utifrån samordning och helhetsperspektiv. VD för LKSAB ska hålla styrelsen i LKSAB och kommunstyrelsen informerad om utvecklingen och arbetet inom den kommunala koncernen.

LKSAB har även samordningsansvar för samverkan i kommunkoncernen, exempelvis gemensamma utbildningar och ägardialoger.

4 Gemensamma bolagsprinciper

Bolagen omfattas av den vision, strategiska målområden och övergripande mål som fastställs av fullmäktige. Bolagen ska implementera samt följa upp målen i den utsträckning de är tillämpbara i respektive verksamhet.

4.1 Styrelse och VD

Styrelseledamöter utses av fullmäktige och beslutet bekräftas på bolagets bolagstämma.

Styrelsen utser bolagets verkställande direktör (VD) och bestämmer anställningsvillkoren för VD:n. För moderbolaget bör kommundirektören vara VD över moderbolaget för att få helhetsperspektivet. Bolagens styrelse ska upprätta en skriftlig instruktion för VD:n som ska ses över årligen.

VD för moderbolaget bör vara delaktig vid rekrytering av VD:ar i bolagskoncernen. Rekrytering och upphörande av anställning av VD sker efter samråd med kommunalråd.

Bolagens styrelse ska, utöver vad som följer av aktuell lagstiftning, dessutom:

- Upprätta arbetsordning för styrelsens arbete
- Upprätta skriftlig instruktion för VD
- Hålla en förteckning över vilka kommunövergripande styrdokument som gäller bolaget.
- Årligen utvärdera sitt arbete
- Årligen utvärdera VD:s arbete
- Årligen göra en riskbedömning, besluta om internkontrollplan och utvärdera den interna kontrollen
- Årligen fastställa och följa upp mål för bolaget.

4.2 Underställningsplikt

Bolagen ansvarar för att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Fullmäktige ställningstagande ska inhämtas gällande:

- Planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet
- Bildande och förvärv av dotterbolag eller aktieposter i bolag
- Fastställande av taxor för taxefinansierad verksamhet
- Ändring av bolagsordning och ägardirektiv
- Investeringar överstigande 50 miljoner kronor exkl moms.
- Köp och försäljning av fast egendom, överstigande 50 miljoner kronor exkl moms.
- Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Vid diskussion och meningsskiljaktigheter om ett ärende som ska vidare till fullmäktige ska samråd ske med kommunstyrelsen.

Moderbolaget (Ludvika kommun stadshus AB) fattar bl.a. beslut i frågor om köp, försäljning av och/eller större investeringsprojekt i bolagens anläggningar från 10 mnkr exkl moms till 50 mnkr exkl moms per affärstillfälle. (upp till 10 mnkr exkl moms beslutar varje bolag enskilt, se resp. bolagsordning).

4.3 Ekonomiska mål och principer

Kommunkoncernens mål är att tillgodose intressen som främjar kommunen och dess kommuninvånare som helhet, samhällsnytta. Bolagen ska ta hänsyn till helheten och till den samlade effekten för den kommunala organisationen för att åstadkomma största möjliga samhällsnytta. Bolagen ska samråda med förvaltningarna och söka lösningar som tillgodoser helhetsintresset. Exempelvis inom telefoni eller IT.

4.4 Budget och finansiering

Bolagen ska följa kommunkoncernens budgetprocess för verksamhet- och ekonomistyrning. Ludvika kommun stadshus AB (LKSAB) utfärdar vid behov anvisningar för bolagskoncernens rapportering.

Bolagens finansförvaltning ska följa den koncerngemensamma finanspolicy som har fastställts av fullmäktige. Detta betyder att bolagen ska ha finansiell samverkan med kommunen inom områdena; planering och risk, låneupptag och borgen samt medelsförvaltning.

4.5 Löpande rapportering

Dotterbolagen och LKSAB ska hålla kommunstyrelsen väl informerad om sin verksamhet. Detta kan ske, exempelvis, via rapporteringar eller presentationer under sammanträden via kommunstyrelsens finansutskott.

Bolagen ska löpande skicka följande dokumentation till kommunstyrelsen:

- En ekonomisk och verksamhetsmässig delårsrapport innehållande årsprognos enligt kommunkoncernens ekonomiska årshjul.
- Rapportering om bolagets resultat och årsprognos i samband med kommunkoncernens rapporteringstillfällen.
- Protokoll från bolagstämma och styrelsesammanträde
- Bolagets årsredovisning och revisionsberättelse.
- En bolagstyrningsrapport varje år i februari månad.
- Månadsrapportering i koncernledningsgruppen.

4.6 Bolagstyrningsrapport

Bolag organiserade under bolagskoncernen ska lämna en bolagstyrningsrapport en gång varje år om bolagsstyrningsfrågor. Syftet med rapporten är att informera ägaren om styrningen av bolaget. Den ska lämnas från bolagets styrelse och innehålla följande:

- Beskrivning av hur bolagets verksamhet varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna enligt bolagsordningen. Beskrivningen ska bland annat omfatta frågeställningarna inför kommunstyrelsens årliga bedömning gällande uppsiktsplikt enligt avsnitt 3.2.1
- Beskrivning och utvärdering av styrelsearbetet under räkenskapsåret
- hur bolaget tillgodosett allmänhetens rätt till insyn i verksamhet som bedrivits av privata utförare.
- Hur bolagets risker bedömts och följts upp
- Hur den interna kontrollen fungerat, det vill säga:
  - o Uppfyllande av bolagets ändamål
  - o Av ägaren beslutade mål
  - o Bolagets finansiella rapportering är organiserad och hur det fungerat.
- Dialog med revisorer och lekmannarevisorer
- Beskrivning av ärenden som lämnats till fullmäktige för ställningstagande.

Rapporten ska skickas, för dotterbolagen, till LKSAB:s VD senast i februari. VD:n sammanställer sedan en rapport för hela koncernen som lämnas till kommunstyrelsen i mars.

4.7 Allvarliga händelser och ordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap

Bolagen ingår i kommunkoncernens organisation för allvarliga händelser och för extraordinära händelser. Bolagen ska vidta de åtgärder som följer av

kommunens planering och beslut. Bolagen ska upprätta planer för sådana händelser, årligen revidera planerna och se till att planerna bygger på riskanalyser inom respektive verksamhet.

4.8 Upphandling

Alla kommunala bolag ska delta i de upphandlingar som kommunen har i sin upphandlingsplan, i den mån de är berörda. Bolagen ska även sträva efter att använda UpphandlingsCenter när de genomför egna upphandlingar.

4.9 Revision

Fullmäktige beslutar om lekmannarevisorer och suppleanter. Det ska ske en samordning av revisionen av kommunens förvaltning och bolagen.

Auktoriserade revisor beslutas av bolagstämman. Bolagens revisorer ska pröva, liksom lekmannarevisorerna, huruvida bolagets verksamhet har utövats på ett ändamålsenligt sätt.

Lekmannarevisionen ska årligen göra en granskningsrapport yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt

I övrigt gäller kommunens revisionsreglemente för bolagens revision.

4.10 Offentlighetsprincipen, arkivfrågor och utlämnande av allmänna handlingar.

Bolagens dokumenthantering ska ske i enlighet med det kommunala arkivreglementet. Kommunens arkivmyndighet ska vara bolagen behjälplig med de frågor kopplade till dokumenthanteringen.

4.11 Arvoden

Fullmäktige fastställer grunderna för arvode och andra ersättningar som ska utgå till styrelseledamöter och ersättare samt lekmannarevisorer och suppleanter. Bolagens bolagstämman bekräftar detta.

4.12 Övrigt

Om bolagen nyttjar kommunala resurser (till exempel inom ekonomi, upphandling, personal, administration eller IT-tjänster) ska bolagen utge marknadsmässig ersättning.

5 Bilagor

5.1 Bilaga 1: Mall bolagstyrningsrapport

Inledning

Bolagen ska en gång per år upprätta en särskild rapport om bolag styrningsfrågor för att säkerställa kommunstyrelsens uppsiktsplikt över bolagen. Rapporten ska skickas in från bolagets styrelse och innehålla nedan beskrivna rubriker och innehåll.

Namn på bolaget: X

Beskrivning av bolagets verksamhet

Kort beskrivning av ägarförhållanden med hänvisning till gällande bolagsordning och ägardirektiv.

Verksamhetsföremål och ändamålet med bolagets verksamhet

- Beskrivning av hur bolagets verksamhet varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna som angetts i bolagsordningen
- Beskrivning av hur bolaget levt upp till de krav och mål som anges i ägardirektiven.

Utvärdering av styrelsearbetet

- Beskrivning och utvärdering av styrelsearbetet. Ska minst omfatta om styrelsen saknar någon kompetens för att utföra sin uppgifter, fungerar arbetsformerna och om arbetsformerna behöver ändras. Finns det brister ska bolaget anmäla dessa till kommunstyrelsen.
- Redovisning av antalet styrelsemöten och närvarande ledamöter

Följande beslut tagits sedan förgående rapportering

- Redovisning av väsentliga beslut med angivet datum och paragraf

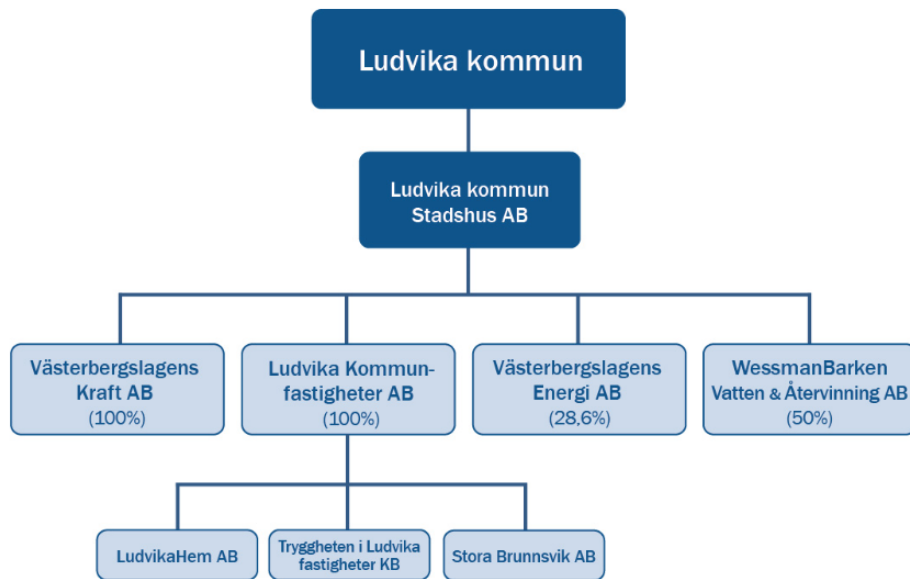
Uppfyllande av bolagets ändamål

- Har verksamheten för respektive bolag bedrivit varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheternas?
- Hur beskrivs årets viktiga händelser i bolagens delårsrapport och årsredovisning?
- Hur beskrivs det kommunala ändamålet och uppfyllandet av de kommunala befogenheterna i bolagens styrdokument?
- Har annan rapportering skett till kommunstyrelsen under året från bolagen?
- Behöver kommunstyrelsen vidta några åtgärder?

- Har fullmäktige tagit ställning till beslut enligt deras rätt?

Rapporten ska skickas, för dotterbolagen, till LKSAB:s VD senast i februari .
VD:n sammanställer sedan en rapport för hela koncernen som lämnas till
kommunstyrelsen i mars.

5.2 Bilaga 2: Ludvika kommuns kommunkoncern 2020

5.3 Bilaga 3: Verksamhet- och ekonomistyrningsprocessen

